

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Kaphorst: de bezem er doorheen

Hogenbirk, S.; Berwers, B.

Citation

Hogenbirk, S., & Berwers, B. (1987). Kaphorst: de bezem er doorheen. *Bestuurskundige Berichten*, 2(1), 24-26.
Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233031>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233031>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

KAPHORST:

"Ik sluit niet uit, dat het over vijf jaar met bestuurskunde en politicologie, die momenteel erg in de mode zijn, wat minder gaat, en dat sociologie dan gaat opleven. Op dit moment zijn er plannen sociologie geheel op te heffen. Ik denk echter niet dat dat mogelijk is; er zal iets moeten blijven, niet alleen op het gebied van onderzoek, maar er moeten ook bijvakken gegeven worden. Doch wat er ook uit de bus komt, sociologie zal kleiner worden."

DE BEZEM ER DOORHEEN

Door Sandra Hogenbirk
en Bas Berwers

Woorden uit de mond van de heer Dick Kaphorst, een van de adjunct-beheerders van de Leidse Sociale Faculteit. "Een zeer hoge meneer van het ministerie heeft nauwe contacten met deze universiteit. Hij heeft hier gestudeerd, hij is hier gepromoveerd, hij heeft hier een hoge functie gehad en hij zit nu onder de minister, voor het hoger onderwijs. Deze meneer heeft uitgesproken ideeën op het gebied van bezuinigingen; let wel, we horen hem, niet Deetman. Ik denk niet dat het mogelijk is die ideeën uit zijn hoofd te praten."

Zullen die bezuinigingen gevolgen hebben voor bestuurskunde?

"Als de minister, of de hooggeplaatste meneer, sociologie, politicologie en bestuurskunde stuk voor stuk gaat bekijken, denk ik dat er bij bestuurskunde niet zoveel zal veranderen. Gaat hij de zaak echter integraal bekijken, dan kun je alles verwachten. Bestuurskunde heeft al een innige samenwerking met Rotterdam, en dat zou bij politicologie en sociologie natuurlijk ook kunnen. Echter, ik heb nu een jaar lang de samenwerking met Rotterdam meegeemaakt bij bestuurskunde en zie toch wel de problemen die dat oplevert.

Op een gegeven moment is iedereen op reis, de docenten zowel als de studenten; wie gaat dat betalen, dat kost een paar centen! Bestuurskunde dacht aan het begin van het jaar dat het een aardig budget had voor de materiële lasten, maar daar was het in september al doorheen. Dat komt onder andere omdat ze dat samenwerkingsverband financieel gezien wat onderschat hebben. Maar bestuurskunde is niet echt in gevaar; bovendien zijn er, als er problemen zijn, altijd oplossingen. Daar is er nu een van aangeboord. Ik heb het bestuur aangeraden een brief te schrijven naar de faculteit. Dat heeft het gedaan; daarin heeft het gewezen op het feit dat de vakgroep in oprichting is en dat dat extra geld vraagt, daarbij wijzend op het samenwerkingsverband met Rotterdam en nog wat andere factoren noemend."

Om verder te gaan met de financiën: wij hoorden, dat, als je bijvoorbeeld hier in Leiden voor bestuurskunde de hoofdvakken volgt, en in Rotterdam de bijvakken, de reiskosten dan gesubsidiëerd zouden worden.

"Bij culturele antropologie bestaat een begrotingspost voor het volgen van onderwijs elders. Voor bestuurskunde moeten we de begroting nog

maken, maar ik wil voorstellen om daar ook zo'n post te creëren. Zeg nou zelf: jullie hebben niet om die interuniversitaire structuur gevraagd, en als je dan naar Rotterdam moet om onderwijs te volgen, dan zou het toch wel prettig zijn als je je treinkaartje terugkreeg. Dat vind ik een heel reële vraag. De minister legt in zijn bezuinigingswoede anders de zwarte piet bij de studenten neer; hij bezuinigt, en jullie mogen betalen. Dat kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn geweest."

Als je dit jaar MARE leest, over de maatregelen van Deetman, dan merk je dat het College van Bestuur daar zo wisselvallig op reageert. De ene keer is het college tegen, de andere keer 'zit er toch wel wat in', maar had het college het liever op een andere manier gedaan.

"Je leest in MARE natuurlijk verschillende dingen. Je leest interviews met bestuursleden en je leest dingen die ze elders gezegd hebben. In de politiek zeg je niet op verschillende plaatsen dezelfde dingen. Dat geldt ook in dit geval. Wat tevens een rol speelt, is dat de redactie van MARE niet bevriend is met het College van Bestuur. Je kunt woorden verschillend interpreteren, en als je dat naar jouw journalistieke ideeën doet, dan is dat niet altijd de waarheid natuurlijk."

Is er verdeeldheid binnen het College van Bestuur?

"Dat zal ongetwijfeld, maar of die zo scherp ligt, dat denk ik niet. Kijk, zo'n College loopt echt op eieren. Die hebben voor zichzelf wel uitgemaakt: we kunnen formeel tegensputteren, maar we kunnen het wel vergeten. Die signalen hebben zij ook van het ministerie ontvangen, zo van 'dat gaat absoluut weg'. Dat mag dan politiek gezien niet wereldkundig gemaakt worden, maar het College van Bestuur weet het, en misschien ook wel het faculteitsbestuur." →

KAPHORST

Dick Kaphorst is een van de adjunct-beheerders van de Leidse sociale faculteit. Zijn beheer omvat de personele en materiële zaken. Dit laatste is weer globaal te verdelen in financieel, technisch en ruimtebeheer. Naast deze hoofdfunctie vervult Kaphorst binnen de universiteit functies in een aantal commissies. Zijn beginperiode als adjunct-beheerder kan Kaphorst zich nog goed herinneren: "Toen ik hier kwam informeren, en vroeg waar ik zou komen te werken, zeiden ze: 'Bij vier instituten, midden in de stad'. Ik zei: 'Ik ben daar gek; ik ga niet als een razende roeland door de stad scheuren'. Maar ze zeiden: 'Geen zorgen, het is maar voor een jaar, daarna gaan we allemaal naar één gebouw, aan de Rijnsburgerweg'. Dus ik dacht: vooruit, dat is wel uit te houden, zo'n jaar. Maar het duurt nu reeds drie jaar! Als ik dat geweten had, had ik me waarschijnlijk nog wel even bedacht. Het is fysiek moeilijk te doen: anderhalve dag culturele antropologie, anderhalve dag sociologie, een halve dag bij bestuurskunde en een halve dag bij politieke wetenschappen, plus dus de diverse commissies." Voordat Kaphorst bij de sociale faculteit aan de slag ging, was hij o.a. als adjunct-beheerder werkzaam bij natuurkunde en betrokken bij het opzetten van het Financieel Administratie Systeem (FAS, een automatiseringsproject van de Leidse universiteit).

Wat is uw eigen opvatting over de ideeën van Deetman? Denkt u dat er inderdaad zoveel bezuinigd moet worden?

"Ja, ik denk dat die bezuinigingen lang niet ver genoeg gaan. Maar dat denk ik financieel gezien. Het hoger onderwijs kost zo verschrikkelijk veel geld. Als ze de lijn van de jaren '70 hadden doorgezet zou er nu 42% van de staatsbegroting naar het onderwijs gaan, heb ik ooit gelezen. Nou ja!

Het stichten van een universiteit in Limburg is natuurlijk een giller geweest, evenals het uitgroeien van Rotterdam van economische hogeschool naar universiteit. En wat te denken van het hebben van twee universiteiten in één stad, Amsterdam. Ik denk dat daar iets aan gedaan moet worden. Je moet gewoon een universiteit opheffen! Dan doe je niemand van de studenten tekort, want ze kunnen dan binnen elke universiteit alles krijgen. Ik denk dat je het structureel landelijk zou moeten bezien. Als je hier sociologie gaat opheffen, haal je een stukje uit de universiteit, waardoor zij eigenlijk geen universiteit in de zin van 'allesomvattend' meer is. Je moet voorzichtig; daaronder versta ik dat je een kleine kern moet behouden, waarop je kunt terugvallen als er weer vraag is, in dit geval naar sociologie. Maar in het algemeen moet er een grotere concentratie zijn, waardoor je flexibeler kunt handelen.

*"De universiteiten
worden verplicht
tot nadenken"*

Ik vind dertien instituten voor Nederland toch wel vrij veel. We hebben nu die taakverdelingsoperatie achter de rug. Enig nuttig effect heeft dat natuurlijk wel gehad, o.a. omdat mensen die voorheen de kantjes ervan af liepen, zich nu een ongeluk publiceren omdat ze anders op straat staan. Zo'n bezem er doorheen, eens in de vijf jaar, zou geen kwaad kunnen, dat zou eigenlijk structureel moeten zijn. Maar dan niet zozeer om te bezuinigen, maar om het onderwijs en onderzoek zuiver te houden. Door de bezuinigingen worden de universiteiten verplicht tot nadenken, dat is een gunstig neveneffect."

Waar ziet u in de loop der tijd bestuurskundigen terecht komen?

"Bestuurskunde richt zich natuurlijk op de overheid. Maar als ik het programma zo lees, denk ik dat een goede bestuurskundige bij bijvoorbeeld Philips of een ander zeer groot bedrijf ook goed op zijn plaats is, dat zijn als het ware ook ambtelijke apparaten, in die zin dat mijns inziens het management dezelfde veelzijdige opleiding moet hebben als de hogere bestuursambtenaren, om de gigantische economische, personele en andere bestuurlijke problemen de baas te blijven.

Ik denk in dit kader ook aan collegeleden van het bestuur van een universiteit; hier zou zeker een bestuurskundige in moeten zitten, omdat deze het academisch wereldje goed kent en omdat deze zowel juridisch als economisch geschoold is.

Het is echter zo, dat iemand die afgestudeerd is in bijvoorbeeld de bruggenbouwkunde rustig bestuurslid kan worden; zo iemand kan op zijn gebied wel deskundig zijn, maar wordt op bestuurlijk gebied echt niet gekweld door enige deskundigheid."

(Bovenstaand interview werd afgenomen op 14 november 1986)

"Een nieuwe stap"

Afspraken over de inhoud van dit nummer zijn nog gemaakt onder verantwoordelijkheid van onze hoofdredacteur, Frank Neumann. Hij is per 6 januari jongstleden voor studie vertrokken naar Amerika en zal de komende periode van daar uit van zich laten horen als correspondent.

Aan aanpassing van de redactie viel dan ook niet te ontkomen, waarbij gelijk een aantal nieuwe leden werd aangetrokken. Dit zijn Adriaan Visser, André Hengeveld en Jaap van Rooijen. In het volgend nummer zult u nader met hen kennis maken, onder andere door reportages over 'Libertarius' (een beweging die pleit voor privatisering van overheidstaken) en (onder voorbehoud) de Rijkspsychologische Dienst.

Ook staat, naast andere interessante onderwerpen, een interview met de nieuwe lijsttrekker van de VVD, de heer Voorhoeve, op het programma, alsmede een verslag van de ervaringen van de studievarianten.

Bovendien wordt er ruimte opengelaten voor buitenredactionele bijdragen. Dus grijp uw kans!

Sandra Hogenbirk
aanstaand hoofdredacteur

COPIJSLUITING : 9 MAART